

de sine, că ceroul de influență al Congresului catolic își are limitele sale, deoparte în dogmele de credință ale bisericii și în organismul ierarhic, de altă parte în dreptul suveran de patronaj suprem al regelui, în oficiul de suprainspecțiune a guvernului de stat și în legile țării. În limitele aceste pôte să-i servescă de basă modelul autonomiei staturilor catolice din Ardeal, *er cercul autonomiei de drept a confesiunilor protestante și greco-orientale*, — precum s'a stabilit în legile sinodale sancționate de rege și întărite prin legea țării — *hotăresce acea măsură a egalei îndreptățiri, peste care nu pot trece nici autonomia catolică.*

Basă, după care trebuie să se facă alegerile, este tot aceeași pe care a înaintat-o spre întărire br. Iosif Eötvös și în sensul căreia s'a întrunit congresul catolic ungar la 1868. Raporturile s'au schimbat mult de atunci; corul episcopos și Sfântul Scaun, care înainte de aceea nu priviau cu ochi buni la tendințele autonomiste, acum doresc fierbinte înființarea autonomiei catolice maghiare. Dorința, ca această autonomie să pôte fi esoperată deja în cursul acestui an, corăspunde rezultatului tratărilor urmate lunile trecute între primat și ministrul de culte, și așteptărilor coronei.

Casul dela Pojun și dieta.

Mare vifor s'a deslăntit în ședința de alaltăieri a dietei. Ministrul președinte Bánffy a fost, pe cum șcim, luat la întrebare, din partea opoziției, că de ce a lăsat să fiă umilite și vătămăte cele două camere ungare, prin faptul, că în ordinea deputațiilor ele urmau să se prezente numai după deputațiile clerului și armatei.

Istoriul lucrului l'am făcut deja cunoscut în numărul de ieri cetitorilor noștri. Pentru ați ne mărginim a spune, că orgoliul național maghiar „vătămătat” și-a descărcat toate fulgerile și trăsnetele asupra bietului ministru-președinte Bánffy, care n'a știut și nu s'a îngrijit să țină la culmea „demității” sale reprezentanța parlamentară a „națiunii” față cu capul încoronat.

Bánffy însă tot el: puțin îi pasă de strigătele și vaețele „opiniunii” publice maghiare. Când i-a venit rândul să răspundă interpelărilor, luându-și poziția marțială a dis: Ce mai strigați? Nu eu am făcut programul sârbărilor, eu numai l'am comunicat Majestății Sale; apoi ori de v'e place, ori de nu v'e place, eoa v'o spun, că sârbărea dela Pojun neavând caracter regnicolar, am aflat de prisos a fi reprezentate și camerele în deputații.

Strașnicii „patrioți” din dietă au rămas foarte surprinși de această declarațiune, dăr și mai surprinși și indignați s'au vădut, când atot puternicul ministru-pașă a dis în gura mare, că asupra afaecerei acesteia a vorbit cu Szilágyi când se jucau taroc în casina clubului liberal.

Szilágyi voinđ să-l rectifice a declarat, că lucrul nu se are tocmai așa, și că asupra afaecerei deputațiilor a vorbit cu Bánffy chiar în sala parlamentului.

Opoziția prinđeud aceste cuvinte, s'a ridicat furiosă asupra ministrului începând să-l tracteze cu „fine” expresiuni de: *hazugság, ocmányság, Abzug Bánffy! Eljen Szilágyi!*

Timbrul neadevărului, ce l'a aplicat Szilágyi pe fruntea lui Bánffy, a consternat grozav pe mamelucii acestuia. Cu capetele plecate ei tăceau ca pământul, nici o voce nu s'a ridicat în apărarea strășnicului ministru-pașă.

Incolo nici o supărare. Marele muftiu înghite bucuros și acest hap, căoi — cum foarte nimerit dice „Alkotmány” de ieri — „Bánffy de toate e capabil. Credem chiar și aceea despre el, că după incidentul de ieri, ați erăși se va aședa cu față veselă în fotoliul ministerial, și de-acolo va ochi prietinesce cătră acel președinte, care l'a dăscălit ieri așa de aspru. Bánffy e om înțelept și ține la maxima: omul înțelept cedeză”.

Archiducele Reiner despre îndreptățirea limbei.

Archiducele Reiner, vizitând în Leitmeritz pe comandantul suprem al armatei teritoriale austriace, a primit în audiență și pe locțiitorul de primar din acel oraș. După bineventarea, ce i-a făcut-o acesta, archiducele l'a întrebat:

— Cine este aici primar și unde se află?

— Conte *Funke*, răspuse locțiitorul de primar, care de present e deputat în camera imperială.

— Acela (*Funke*) s'a întrecut pe sine însuși, dice archiducele, prin purtarea ce a avut-o în parlament, fiind unul dintre pricuinătorii scandalelor.

La întrebările următoare ale archiducelui, că poporațiunea aparținătoare la două naționalități, Cehii și Germanii, cum se năvăvesc între sine, primarul locțiitor răspuse, că trăesc în cea mai bună armonie. La aceste archiducele răspuse:

— *Cel-ce voesce să fiă funcționar de stat, acela trebuie să scie limba respectivei poporațiuni unde funcționează, tocmai așa cum datori sunt și ofițerii a-și însuși limba regimentului lor*, — căoi altminterlea nu pot conta la promovare.

Cuvintele archiducelui Reiner ar pută servi de bună și meritată lecție „patrioților” noștri mari și mici.

SCRIRILE DILEI.

— 8 (20) Maiu.

Școlile din Macedonia. Cetim în „*Epoca*”: O scire foarte îmbucurătoare soșese din Bitolia „*Gazetei Macedoniei*”. Directorul liceului lui Mărgărit, d-l Pericle

de clasă sunt: limba engleză, geografia și istoria; er celelalte (între care și navigațiunea, stenografia, arta bucătăriei, călcatul și îngrijirea rufelor, curățirea odăilor), sunt obiecte speciale. Religia în școlile comunale nu se face; școlarii nu sunt obligați a merge la biserică. Sâmbăta nu se învață la nici o școală engleză; în schimb însă nu se ține nici o sârbătoare afară de Duminecă. — Ținerea claselor se face și ați după sistemul monitorial, numai că monitorii sunt înlocuiți (începând dela anul 1846) cu *învețători-elevi*, care conduc în aceeași sală câte un grup de 20—25 școlari. — Instrucțiunea se rađimă pe cartea copilului; manuale scurte și precise. În școală se servesc și de *jurnale*.

Metodul este mecauic; recitare și repetare. Cetitul se face și ați după metoda nominal (deși ortografia engleză este foarte grea). De exerciții de *cugelare și de vorbire*, pedagogii engleei nu se prea îngrijesc. Gimnastica este neglijată în patria jocurilor de sport.

(Va urma.)

Papahagi, urmat de corpul didactic și de un număr de peste 100 de elevi, au trecut la liceul Eforiei. Anarchia, pe care Mărgărit a produs-o în școlă, timp de o lună cât a stat în Bitolia, a exasperat corpul didactic determinându-l să părăsească liceul acestuia. Trecerea lor la școlă Eforiei s'a făcut în aplausele tuturor Românilor macedoneni. Unirea tuturor școlilor românescoi din Bitolia, sub autoritatea Eforiei, va produce cu siguranță și unificarea câtorva școlă comunale, care până astăzi au rămas cu inspecțiunea. Mai multe liste de subscripții au fost deschise și trimise în toate comunele românescoi din Macedonia, Epir și Albania, ca să fiă acoperite cu ajutoare de ban.

Un proces oribil s'a pertractat zilele acestea înaintea tribunalului din Clușiu. Pertractarea, care s'a ținut cu ușile închise fiind de față numai bărbații de încredere și persoanele oficiose, s'a început Sâmbăta trecută și s'a încheiat abia Mercuri, a 5-a di. Măestrul urloier din Clușiu *Iuhász* La jos era acuzat pentru un atentat cu violență, ce l'a săvârșit astă-vară la puderea unei fiice vitrege a sa, care atunci abia împlinise 14 ani. Atentatul l'a săvârșit criminalul urloier cu scirea și învoirea soției sale, care era mama tinerei fete. Descoperirile, ce s'au făcut cu ocaziunea pertractării, au fost oribile și scârbos. Urloierul *Iuhász*, ca făptuitor, a fost osădit la trei-spre-dece ani temniță, er soția sa (mama fetei), cu al cărei consens s'a săvârșit atentatul, a fost osădită la șese ani temniță. În această osădă nu este socotită închisorea preventivă, care încă a durat o jumătate de an.

Din Cetinje, capitala Muntenegrului, se scire, că în 18 Maiu n. s'a săvârșit acolo logodna printului Iosif Francisc de Battenberg cu printesa Ana de Muntenegru în biserica catedrală ortodoxă și după ritualul evanghelic.

Viața lui Isus în imagini. Talentatul pictor *I. Tissot*, s'a hotărât să „scrie” viața lui Isus în imagini. Spre acest scop a plecat în țera sfântă și fiă care capitol mai însemnat din Evanghelie, ori episod din viața Mântuitorului, l'a ilustrat printr'un desen (equarelă) luat la fața locului. Această istorie în imagini va avé în timpurile noastre sceptice și de necredințe, un mare succes. Chiar și cei mai încăpăținați atei se vor grăbi a-și procura această istorie sacră. Pictorul *Tissot* a espus originalele la „*Galeria Petiu*” din Paris, unde o lume întrăgă se îmbuldesce, ca să le vadă.

Concert. Cu bucuria înregistrăm scirea, că în 21 Maiu v., ziua sfinților Constantin și Elena, d-l profesor de muzică dela școlăle noastre din loc, *Timoteiu Popovici*, va da în sala cea mare a gimnasiului un concert cu corul de copii, înființat în anul acesta.

Contele *Goluchowski*, ministru de externe anstro-ungar, după cum spune o foia vienesă, va merge la Budapesta.

Ernă în Maiu. Din Delnicze, Croația, se anunță: În 12 Maiu dimiđeța a început o ninșore mare, care a durat trei zile neinterupt. Zăpada, care pe timpul acesta acopere sēmăntaturile, e grăasă de 50 cm. și a făcut mari pagube economilor. De asemenea zăpada se anunță din Fersin, unde temperatura s'a scoborit la 5° C. sub zero. Pe mai multe locuri crengile arborilor s'au rupt în urma greutateii zăpedii.

În zilele reginei Victoria. Din incidentul jubileului reginei Angliei, Victoria, vor lua parte ca oșpeți 72 de persoane priunțiare. Între aceste vor fi și trei domnitori, și anume: regele de Württemberg, ducele saxon de Coburg-Gotha și principele Muntenegrului. Cătră-va dintre ei vor lua parte și la conductul festiv din 22 Iunie de pe stradele Londrei; de-asemena va lua parte la conduct și familia regesă engleză cu 71 de membri, între care ducele de York cel mai tiner (9 ani) strănepot al reginei. După o scire sosită din Washington, din America se pregătesc a merge la sârbărea jubileului reginei 80.000 de Americani, care după aceea vor face lungi călătorii prin

Europa. Atât de mare e însuflețirea între locuitorii englesi, față de sârbările iubilare, încât formând un club s'au esprimat dorința, că din incidentul jubileului, ar trebui schimbat calendarul, făcând ca anul să aibă 13 luni, și adecă luna care urmează lui Iunie să se chieме: luna „Victoria”.

Dame bicicliste atacate de un cal. Din Londra se scire cu data de 13 Maiu: Cu toate că calul este pus între animalele de soiul nobil, totuși este cam într'o urechiă, căci și el atacă în ziua mare și în mijlocul drumului pe nioce nevinovate bicicliste. Marți sептемănă după amăđi mergeau liniștite trei dame pe velocipede pe drumul cătră Glasgow, când de-odată vэд, veniud în fața lor un cal în fuga mare. Damaele făcură loc calului, dându-se la o parte. Spre cea mai mare spaimă a lor, vэдură, că animalul n'are de gând să treacă înainte, ci are cu ele de lucru. Apropindu-se calul mai binșor de dame, începă a-le mușca cu dinții, până în fine două dintre ele se refugiară după un gard, ce era aprăpe de drum; a treia fusé o păți mai rău. Negalantul cal îi rupse pălăria de pe cap și încercă apoi cu dinții ai mai largi puțin jacheta, ce-i sta prea strins pe trup. Spre norocirea ei tocmai s'apropiară cătră-va țărani, care au scăpat pe sărmana damă din năceaz, er pe cal îl învțăară puțină manieră.

Despre societatea „*Frația*” din București, care — cum șcim — este înființată de Români din comuna ardeleană *Cața* emigrați în capitala României, publică foia catolică „*Alkotmány*”, organul „partidei populare”, o notiță, în care dice între altele:

„Deși această societate filantropică și religioasă dispune până acum numai de puțină avere, în raport cu împrejurările sale însă desvöltă o activitate binecuvântată pe terenul filantropiei, moralității și propagandei religiose. Cu ocaziunea adunării din urmă a societății, președintele *Mircea* într'o vorbire avântată a îndemnat pe Români din România și din Ardeal la religiozitate. Adevărat, că astăzi catolicismul trece prin grele timpuri, dăr mai curând eșu mai târziu el va eși învingător din luptă. În fine s'a esprimat cu recunoștință despre activitatea partidei populare din Ungari și a conducătorilor săi, despre activitatea și directiva principiară solidă și religioasă a *diarului cotidian „Alkotmány”*.”

Cum și pe ce basă vine foia ungurescă să scrie asemenea comedii, nu șcim. Dintr'un raport însă, ce l'am publicat numai zilele trecute despre această modestă și tinără societate, șcim atât, că ea urmăresce scopuri curat culturale și n'are de-a face nimic cu politica.

Tinerul președinte *Mircea* și ceilalți membri ai acestei societăți nu putem crede să nu șoie, că politica „partidei populare”, precum și aceea a organului ei „*Alkotmány*”, ne este, mai ales în ce privesce limba și naționalitatea, tot așa de contrară, ca și politica celorlalte partide ungurescoi. Așa-dără, deca dăușii ar fi voit să facă politica n'ar fi putut să se pronunțe în favorea nimei partide, al căreia program este de-o potrivă dușman României și a căreia tactică, la aparența mea conciliantă, nu pôte justifica un pas ca cel de mai sus, prezentat de „*Alkotmány*”.

Trebuie să fim deci foarte curioși a soi, de unde și-a scos „*Alkotmány*” informațiile sale, pe care noi le credem neînțemate?

O lămurire!

Aind, 11 Maiu n. 1897.

(Fine.)

Și deca șcim Consistoriul află tot din acte — care și eu am avut onărea a-le vedé și ceti — că protopopul locului, în loc de-a sana aceste rele, după datorința sa, raporteză încă în Iunie 1896 la Ven. Consistoriu, că rațiocințele sunt în ordine, și drept dovadă trimite spre cenzurare rațiocințele de pe anii 1891, 92 și 93 ale *altui episcop*, nu cele cu pociua ale lui Flo-

practice ale Englesilor (învățarea liberă după natură; participarea copiilor la gospodăria școlăi). — *Sunt școlă de sēră* pentru lucrătorii adulți, școlă de *fete adulte și femei*, pentru bucătăria, pentru rufăria etc. (toate înființate prin inițiativă privată), în cere pe lângă învățătura unei profesii, dame din societatea cultă țin cursuri gratuite asupra unor obiecte culturale și industriale.

În școlăle primare, începând dela anul 1880, învățământul este obligator; dăr obligativitatea este binevoitoare. După un examen indulgent de cetire, din sciere și din socotăla, copiii la 11 ani (în loc de 13) sunt concediați să mērgă la muncă.

Toate școlăle stau sub inspecțiunea și sub controlul statului. Etatea școlară este de regulă dela 6—14 ani; dăr adesea veđi școlari (?) dela 3 ani în sus, care stau în clasă fără a fi ocupați, toate ceasurile reglementare.

Programa cuprinde ca studii obligătore: cetirea, scrierea, socotăla și desennul, — pentru băeți, și lucrul de mână pentru fete; apoi studii libere, în număr de 27, grupate n obiecte de clasă și obiecte speciale. Obiecte

rița, ér despre acestea susține neadevărul „că sunt gata, le-a lăsat la comitet... și se vor așterne în curând”; decât protopopul tractual, înțelegând de eșirea comisariatului, iese iute și degrabă cu doi preoți în fața locului, încercă a mulcomi pe creștinii fără a pune mâna pe bubă, care era și este *criminalitatea episcopului delapidator* și apoi raportază Consist. „că nu mai este de lipsă de comisar”;

Și, în fine, decât protopopul tractului înocă cu scripta sa d-to 16 Febr. a. o. Nr. 172 cutază a momi pe comisar, că rațiunile lui Ștefan Florița pe anul 1894, 95 și 96 sunt în regulă și pentru aceste „ai fi putut veni și pe neașteptate”;

Decă, dia, sosind comisariatul află, cum oă toate acestea sunt neadevăruri, că populațiunea, departe de-a fi liniștită, era în fierberea cea mai mare, oă de bubă acestei fierberi protopopul tractului nici nu se atinsese, că poporul încă și acuma îi presintă plângeri și invizuirii nu numai asupra episcopului Florița, ci și asupra protopopului; oă fundamentul bisericeii, în care se băgase atăta sudore și avere a creștinilor, stă și ađl impiantat pe un loc, care nu e al bisericeii, că a păpat nu numai tot avutul parohiei, ci în numele ei s'au făcut înocă și datorii însemnate; că drepta pretensiune a poporului, de-a se da edificarea bisericilor în întreprindere în calea legală a licitațiunii minuenă nu a fost considerată, din contră lucrarea, vrednică oel mult 5000 fl., se dase unui Sas cu 7000 fl.; oă în lada bisericeii nu a intrat de 3 ani și nu se află nici barem un crucer; că rațiunile, despre cari susținea protopopul locului înocă în Iunie 1896 a fi „gata”, nu sunt nici astăzi gata; că scrisoarea protopopului din a. o. Nr. 172 „rațiunile sunt în ordine”... era o momelă îndrăsnită, prin care voia să dică: „Decă vii, nu te atinge de acestea”, pentru-oă de fapt acelea nu numai oă atunci nu erau gata și în ordine, ci nu sunt nici până ađl. decât nise însemnări și înceroări de titlure ale episcopului Florița, neîncheiate, nesubscrise, neravădate de comitet, de sinod, nedocumentate, ci îndrugate cu o di înaintea sosirii comisariatului; și, în fine, oă faimosul episcop nu are nici barem un crucer să arate comisariatului, nu din miile delapidate, ci nici barem din restul cassei, pe care el însuși îl da ca atare: apoi să mă ierte corespondentul ată de bine informat, dăr eu susțin, că între atari împrejurări se recere multă prudență și mult tact, ca să-ti succedă a împăciui, a abate dela rele mulțimea poporului, fără să compromiți autoritatea personală și oficială a colegului protopop. ba înocă să i atribuie pentru lumea esternă și ore-care conclurare, merit.

Ei bine! Protopopului comisar i-a fost succes acestea și succese ar fi rămas, decât codița pismeii nu s'ar fi mișcat. Cum i-a succes acestea? Etă cum: În numele Consistoriului a dat fiă-oării creștin reversal, că nu va avé nici o pagubă, decât se reintorce la legea străbună. În numele Consistoriului a promis sanarea relelor și ajutor nou la biserică. În numele Consist. a suspendat*) pe episcopul St. Florița.

Cu ce putere a făcut acestea? Nu soiu nici eu, dăr de sigur nici D-Ta, d-le Corespondent! A-a cred, oă cu puterea legii și a celui ce l'a delegat.

3) În fine, în fața nequalificabilei înceroări de-a micșora succesul obținut prin afirmări podobnice oa acelea, oă „numai niii creștinii se declaraseră la trecere” și făcură însinările ș. a. ș. a., stă faptul ne-strămutabil dovedit în acte, oă și prin realitate, că 89 suflete erau primite în biserică rom. cat. din Teaca; că acestora li-se servise mai multe misse, oă aveau preot, capelă, altar, clopot, oă se cuminecaseră și se înmormântase prin preotul rom. cat. Snt aceste „insinuări”, declarațiunii de trecere, d-le corespondent?

Păcat, oă nu ți-si descoperit numele, Nu vei binevoi, d-le coresp., să ne spu, cine ți-a povestit, oă Comisariatul nu-mai a încercat a face suspendări și să ne numesci barem un om din acel popor, care a apostrofat și reținut pe Comisariatul dela acăsta? — Aut.

oă să se scie cine pôte sorie atăt de con-scientios?

Eu mi-am făcut numai o datorință pentru adevăr și dreptate.

Ioan Rusu,
preot-spiritual.

Răsboiul turco-grecesc.

— Grecii total înfrânți. —

Grecii au suferit o mare și ultimă înfrângere la Domokos și Halmyros. Armata prințului Constantin ca și brigada colonelului Smolensky au lost bătute și puse pe fugă. Armata prințului moștenitor s'a retras deja în munții Orthrys spre Lamia, ér brigada lui Smolenski fugărită din Halmyros se va imbarca la Nea Mizela în golful Volo pentru a fi transportată prin golful Orei și Zeitun la Lamia, unde va sosi și armata bătută dela Domokos.

Astfel Edhem-pașa e deplin stăpân în Epir, unde n'a mai rămas nici un ostaș grec. Tesalia e de asemenea în mâinile Turcilor, cari neavend acum cu cine să se mai lupte, *răsboiul se pôte considera deplin terminat.*

Tôte amenințările Grecilor de a-și pune în arme întregă națiunea, sunt zadarnice. Bătuți și prăpădiți cum sunt, ei nu mai pot încerca nici o luptă nouă.

Dăr amenințările aceste sunt chiar și de prisos, de vreme-ce *Sultanul a dat armistițiul.*

Etă cele din urmă sciri telegrafice:

Constantinopol, 18 Maiu. Trupele turcesci, după o luptă care a tinut până la 7 ore s'era, au intrat victoriose în Domokos.

Lamia, 18 Maiu. Panică mare domnesce aici. Mulți locuitori pleacă la Atena. Retragerea armatei prințului moștenitor spre Orthrys s'a făcut în bună ordine și fără accidente. Pierderile Grecilor în bătălia de ieri sunt 220 morți și răniți, printre cari numeroși ofițeri. Pierderile Turcilor se ureă la 1000 morți și răniți.

Triest, 18 Maiu. Din Atena se telegrafiază. oă din cauza scirilor triste ce le-au primit de pe câmpul luptei, atenienii nu mai soiu ce e de capul lor. De nou se ivesc *manifestațiuni antidinastice*, în cari se injură tronul și se preamăresce generalul Smolenski, care e foarte popular la Greci. (Doră pentru-oă a fost bătut? — Red.) Deputații opoziției lansază o petiție, în care cer, ca prințul moștenitor să fiă pus în stare de acusațiune, el fiind unionic pricinuitor al desestrului. Situația este estrem de critică.

Atena, 18 Maiu. Despre generalul Smolenski n'a sosit nici o scire aici. Se pare, că o parte a brigadei lui s'a dus în *Stiliada*. Guvernul a hotărît, oă la oas când puterile nici acum n'ar puté înduplea Pórta să dea un armistițiu, atunci va provoca poporul la luptă, pe mörte și viață. Se dice, oă însuși regele se va pune în fruntea oștilor.

Constantinopol, 18 Maiu. Se susține scirea, că Țarul a gratulat Sultaoului pentru victoriile câștigate și apelând la iubirea lui de pace l'a îndemnat să dea armistițiu.

Berlin, 18 Maiu. Aici a sosit comunicat oficios, oă Sultanul a dat ordin armatei să înceteze numai decât ostilitățile.

A V I S.

Adunarea generală a despărțământului XIV (Clușiu) al *Asociațiunii transilvane*, convocată pe 23 Maiu st. n. a. o. la Mănaștarul Ung., din cauza timpului nefavorabil și a comunicațiunii rele se amână pe **Duminică 30 Maiu**, când la totă întâmplarea se va ține pe lângă programa deja publicată.

Clușiu, 19 Maiu 1897.

Basiliiu Podoabă, Dr. Georgiu Ilea,
dir. desp. secret. desp.

Avis literar.

Aducând la cunosoința publicului român, că opul avisat „Instrucțiunea pentru a învăța desemnul de croit vestimente femeesci fără de instructor” a apărut, imi iau libertate pe acăsta oale a aduce mulțamitele mele tuturor acelor D-șore, Dămaș și Domni, precum și direcțiunilor acelor școle de fețițe, cari au primit opul meu drept manual de școlă și acelor institute de credit, cari nu au pregetat a sprijini acăsta întreprindere, aboaând mai multe esemplare înainte, aducându-le totodată la cunosoință, că opul s'a espedat fiă-oării abonent la adresa comunicată. Opul se pôte procura dela subscriș, seu dela ori-care librăria. Depositul l'a primit librăria d-lui A. Todoran în Gheria (Szamosujvár.)

Clușiu, (Haas palais), 3 (15) Maiu 1897.

Rosalia N. Pop.

„Instrucțiunea”, a căreia aparițiune o anunță autorea în avisul de mai sus, e de mare folos pentru damele și părinții acelor fete, cari voesc a cruța prețul destul de urcat, ce-l pretind croitorele pentru efectuarea unei toalete. Opul e lămurit și presurt lucrat, cuprindând numai 19 pag.; însă fiind însoțit de o oală de desemn, tipărită în Berlin și executată cu precisiune geometrică, care ilustrează forța clar și sistematic instrucțiunea, făcând posibil ceteritōrelor a-și însuși desemnul fără instructor. Un esemolar costă 80 cr. (pentru străinătate 2 franci 50 bani.) Școlele și internatele, precum și librăriile primesc rabat.

ULTIME SCIRI.

Atena, 19 Maiu. Comandantul turcesc din Epir a trimis următorea declarație comandantului grecesc:

„Sub condiția, că *nicl un soldat al Greciei, țină se el de orice categorie a armeei, nu se va mai întreprinde pe teritorul imperiului otoman, am primit imputernicire, pe uscat și pe apă, la încheierea armistițiului, ca să ajungem la pace.*”

Iussuf,

șef de stat major.”

Comandantul grecesc a primit dela guvernul său următorul ordin:

„Te plenipotențiam la încetarea ostilităților, ca să poți tracta cu privire la *condițiunile armistițiului*.”

Guvernul a comunicat agenților străini ofertele ce le-a făcut pentru încheierea armistițiului și a declarat, că *deorece Grecia își încrede ocrotirea intereselor sale puterilor, în voia acestora stă de a-se lăsa în tratări asupra condițiunilor păcii.*

Atena, 19 Maiu. Reprezentanții puterilor au comunicat guvernului, că Pórta a primit armistițiul. Se susține, că reprezentanții au comunicat guvernului și *condițiuni definitive de pace*. Răsboiul este considerat ca finit.

Lamia, 19 Maiu. La retragerea de ieri, despărțământul din urmă al armatei în care se afla și legiunea străină, a avut un atac cu Turcii. *Waratassi*, comandantul legiunii, a fost rănit de mörte.

Constantinopol, 19 Maiu. Armata lui *Osman-pașa* a îndreptat ieri un atac asupra Artei. Patru bataliōne grecesci au voit să încunjure pe *Osman-pașa*, dăr însoțind despărțământul lui Saad-Edin a lovit armata grecescă în flanc, respingându-o cu *marț pierderi*. Turcii voiau să între ađi în Arta.

Acăsta a fost ultima luptă.

Lamia, 20 Maiu. *Armatele grecesci și turcesci au arborat stégurile albe.*

Deputatul italian *Fratti* a cădut în luptă. *Cipriani* este vulnerat.

Literatură.

În „*Tipografia diecesană*” din Caransebeș au apărut următorele cărți:

Fisica pentru școlele populare de *Iosif Bălan*, profesor. Partea I: *Mechanica și căldura*. Format mare 8° de 71 pag. cu 34 figurî bine reușite. Prețul 25 cr.

Religiunea în școlă populară — îndigetări metodice, de *Dr. Petru Barbu*. Format mare 8° de 62 pag. Prețul 30 cr.

Datorințele vieții religioșe-morale ale creștinului drept-credincios. Acăsta este o mică cărticea, de 16 pag. în format forțemic. Conține câteva rugăciuni. E potrivită a se da ca premii școlariilor *incepători*, procurând mai multe esemplare de-odată, oăcl altfel nu se rentează. Prețul unui esemplar 5 cr.

*

Renumitul roman *Discipolul de Paul Bourget*, membru al Academiei franceze a apărut în traducere românească în *Biblioteca Romanelor Celebre*, a Institutului de Editură Samitca din Craiova. Prețul vol. lei 150. Aparițiunea în româneșce a acestui cap de-operă al literaturii franceze, în Biblioteca romanelor celebre, face cinste d-lor Samitca.

DIVERSE.

Animale favorite. Aprope fiă-care domnitor din Europa posedă oăta unul său mai mulți căni favoriți. Așa de esemplu Țarul Rusiei la preumblările sale totdeuna e însoțit de doi căni de vênat mari, frumoși de rasă danesă, pe cari îi ține ca paza și soutul oel mai bun. Regele Greciei de-asemena are un căne mare de rasă danesă; acest căne e foarte puternic și inteligent și la oel mai mic semn dat de stăpânul său, îi sare străinului în spate. Dintre toți căni, ce-i au domnitorii, mai interesant este cănele marelui duce rusesc Alexis. Cănele marelui duce mai acum trei ani era în posesiunea unui pescar francesc din sudul Francoiei. Cănele soie foarte bine înnota, are atăta putere, încât 'e în stare să scape omeni dela înecare. Acest căne a și scăpat până acum șese omeni dela înec. Pe când marele duce Alexis, înainte de asta cu vre-o trei ani se afla în Biarritz, se duse într-o sêră furtunosă la țermurul mării, oă să privescă undele infuriate. Marele duce se aședă pe o stâncă dela țermurul mării și de-aci oăta la priveștea grandioșă, ce se petrecea la picioarele sale. Marele duce, vedū o luntre de pescar isbindu-se de pōlele stâncei și totodată vedū un căne mare, urlând puternic, și sesilea a scōte la țerm pe doi omeni, cari erau aproape de înecate. Când marele duce se apropiă să netedescă pe harnicul căne, a fost pofit de proprietarul lui să primescă dela el cănele ca dar.

Minunea esposiției franceșe. Francesii n'au găsit încă un clou pentru esposiția universală din 1900. Comisiunea a primit numeroșe proiecte unul mai fantastic decât altul, dăr mai tōte au fost respinse. De oărând comisiunea a esaminat un proiect curios a cărui realizare ar fi să fie — dice-se „minunea esposiției”. Pe lângă palatul uriaș al velocipediei, se propune construirea unui edificiu mareț în forma unui cap de femeec. Planul acestei construcții originale va fi scos din o colecția a fotografiilor celor mai frumoșe femei din timpul modern. Capul colosal va fi astfel făcut încât să samene oă se pôte de mult cu al unui om viu. Se va întrebuița un lemn deosebit; în lăuntru capului se vor instala mai multe lămpi electrice a căror lumină trecând prin vopsșea scândurilor subțiri va da curiosului edificiu, în timpul nopței, o strălucire dulce. Ochi capului uriaș vor fi formați din două lentile puternice. Incrustări artistice făcute și alte podōbe vor simula părul. Intrarea în cap se va face prin partea de jos a oței. În odăile acestui edificiu, unio în felul lui, mai multe femei celebre vor ține conferințe, în timpul esposiției.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Rohseidene Bastkleider fl. 8.65

bis 42.75 per Stoff zur kompletten Robe. — Tussors und Shantungs-Pongees — sowie schwarze, weiße und farbige Henneberg-Seide von 35 fr. bis fl. 14.65 per Met.

G. Henneberg Seiden-Fabrik (k. u. k. Hofl.), Zürich.

Cursul pieței Brașov.

Table with exchange rates for various currencies like Banconote rom. Cump., Argint ron.ân. Cump., Napoleon-d'ori. C mp., Galbeuf Cump., Ruble Rusesci Cump., Mărot gemane Cump.

Lire turcesci Cump. 10 60 Vënd. — Scris. fonc. Albina 5% 101.75 Vënd. 101.75

Cursul la bursa din Viena.

Table with stock market prices for Vienna, including Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%, Impr. căil. fer. ung. in aur 4 1/2%, etc.

Table with exchange rates for Napoleonori, Mărot imperiale germane, London vista, Paris vista, Rente de corone austr. 4%, Note italiene.

La prea înal. ord. al Majestății Sale c. s. r. apost. a XXXI loterie de stat

pentru scopuri filantropice civile.

7816 Câștiguri în bani gata, împărțite în 148 câștiguri 3834 câștiguri primare și 3834 secundare. Suma totală de 165,000 corone în aur și 100,950 florini v. a. și anume:

Table listing lottery prizes: 1 câștig cu 150,000 cor. aur 150,000, 8 câștiguri à 175 fl., 1400 câștiguri à 150, 2100 câștiguri à 100, etc.

Tragerea câștigurilor va fi fără amânare la 10 lunie 1897. — Un los costă 2 fl. Losuri se capătă la secția loteriei de stat, Viena I. Riemergasse 7, la colecturi de loteria, trafici la oficiile de dare, poste și telegraf etc. Planurile pentru cumpăratori gratis. Losurile se trimit franco.

1249,6—10 Direcțiunea loteriei c. s. r. secția loteriei de stat.

AVIS!

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și reînoui ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca expedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1897.

Main railway schedule table with multiple sections: Budapesta - Predeal, Copșa-mică - Sibiu - Avrig - Făgăraș, Mureș - Lunca - Bistrița, Cucerdea - Oșorhei - Regh.-săsesc, Ghiriș - Turda, Dej - Bistrița, Sibiu - Cisnădie, Clușiu - Zălau, Sighișoara - Odorhei-săcuesc, Alba-Iulia - Zlatna, Brașov - Zărnești, Timișoara - Rodna - Lippa, Brașov - Chezdi-Oșorhei, Sepsî-St.-Georg - Ciuc-Sereda.

Notă: Orele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadrați cu linii mai negre înseamnă orele de noapte. — Semnul ←→ arată cu capul direcția, încâtrău merge trenul.